

TISKOVÁ ZPRÁVA

BAOABC. Jak a proč vzniká kniha pro děti

16. 10. 2020 – 7. 2. 2021

Západočeská galerie v Plzni, výstavní síň „13“, Pražská 13

Autoři koncepce: Pavla Pauknerová a Juraj Horváth

Kurátorka výstavy: Marcela Štýbrová

Architektonické řešení: Ondřej Čech a Monika Matějková

Výstava BAOABC. Jak a proč vzniká kniha pro děti v Západočeské galerii v Plzni byla připravena ve spolupráci s nakladatelstvím Baobab. Záměrem tvůrců expozice bylo nahlédnout za zrcadlo a odhalit myšlenkové a tvůrčí zázemí, v němž publikace nakladatelství vznikají. Baobab představuje své kmenové i zahraniční autory, odhaluje inspirace a obrazové fragmenty, ukazuje archivy, čili zve do nakladatelské kuchyně. Zároveň se ale dotýká obecnějšího tématu knižní kultury, způsobů, jak knihy (a zejména knihy pro děti) vznikají, věnuje pozornost jednotlivým fázím a aspektům přípravy i chybám, které v jejím průběhu mohou nastat.

Zahájení výstavy v online prostředí

Výstava měla být zahájena dne 15. 10. 2020, vernisáž však nebylo možné uskutečnit z důvodu současné pandemické situace a vládních nařízení. Západočeská galerie v Plzni rozhodla o zahájení výstavy ve virtuálním prostředí. **Proto jsou pro příznivce umění od 5. 11. 2020 na www.zpc-galerie.cz/online zpřístupněny fotografie a první část třídílné komentované prohlídky výstavy.** Návštěvníci galerie online mají také k dispozici reportáž i pracovní list. *„Věříme, že bude možné v dohledné době představit výstavu naživo, protože atmosféru a celkový zážitek z účasti přímo v expozici nelze zcela zprostředkovat na dálku. Online zveřejněné materiály ale mohou být ochutnávkou a pozvánkou do galerie,“* dodává Marcela Štýbrová, kurátorka výstavy.

Baobab jako živý organismus

Praxe nakladatelství Baobab slouží jako příklad, na němž lze ilustrovat obecnější principy. Baobab nicméně není „pouhým“ nakladatelstvím se zaměřením na vydávání dětských obrazových publikací. Je spíše organickým celkem, který se neustále rozrůstá o další aktivity. Podporuje mladé ilustrátory i spisovatele, rozvíjí fenomén dětské autorské knihy, mapuje současnou evropskou literární scénu pro děti a mládež a snaží se seznámit české publikum s nejzajímavějšími ilustrátory 20. i 21. století.

Výstava odhaluje kouzlo knihy

Téma výstavy je rozvíjeno prostřednictvím principu abecedy, který je organizaci dětského světa blízký. *„Vymyslet základní princip bylo velmi rychlé a snadné. Naplnit jej konkrétními okruhy bylo výrazně složitější,“* říká v souvislosti se vznikem konceptu spoluautorka výstavy Pavla Pauknerová. Pojmy přiřazené jednotlivým písmenům abecedy umožňují představit

závažnější obsahové celky (C / cesta vzniku knihy, D / detaily a stavební prvky atd.), ale současně zahrnout i drobná oživení a zdánlivé marginálie (Ř / ředkvička, Ť / Ťuťka, Ž / žvýkačky). „Některým písmenům je věnováno více prostoru, jiným téměř žádný, některá vstupují do fyzického prostoru instalace,“ doplňuje Pauknerová. Pod písmeny L a M (lásky a mistři) autoři představují výběr výrazných ilustrátorů a ilustrátorek, jejichž práce byly v překladu či reedici vydány nakladatelstvím Baobab nebo představeny na tábořském festivalu Tabook, pořádaném nakladatelstvím Baobab od roku 2012.

Písmeno O je věnováno fenoménu „světa v obrazech“, a odkazuje tak k dílu českého pedagoga, filozofa a teologa Jana Amose Komenského, od jehož úmrtí v letošním roce uplynulo 350 let. Vedle současných publikací jsou v expozici také ukázky historických výtisků, zapůjčených z Památníku národního písemnictví. Jde o Komenského spis *Orbis sensualium pictus*, naučný jazykový slovník poprvé vydaný v roce 1658 v Norimberku. Kromě starších vydání z poloviny 19. století jsou zde práce, které na Komenského koncept různými způsoby reagují – Karla Amerlinga *Orbis Pictus čili Svět v obrazích* (1852), *Nový orbis pictus* Františka Pokorného (1937), *Náš svět* Zdeňky Marčanové (s ilustracemi Toyen a v grafické úpravě Ladislava Sutnara z roku 1934, zapůjčený z Národního pedagogického muzea a knihovny J. A. Komenského) a další.

„Architektonické řešení výstavy vychází z kurátorského konceptu abecedy a linie jednotlivých stanovišť označenými písmeny od A do Z. Často mění se rytmus prohlídky je definován individuálně řešenými sekcemi pro každou literu abecedy. Pro akcentaci jednotlivých stanovišť jsme zvolili různé prostředky kompozice od edukativních vitrín, přes interaktivní stanoviště až po klidovou zónu pro četbu knih. Spojujícím motivem výrazu mobiliáře je barva a jednoduchost stojící v kontrastu k pestrosti knižního světa nakladatelství Baobab,“ říkají architekti výstavy Ondřej Čech a Monika Matějková.

Pracovní list, který návštěvníky provází „tvořivou“ místností, naznačuje, s jakými výzvami se vypořádávají autoři, ilustrátoři, redaktoři, typografové, tiskaři, nakladatelé a další, bez nichž by žádná důkladně zpracovaná kniha nemohla vzniknout. Po zhlédnutí výstavy mohou návštěvníci, již patřičně poučení o různých zákoutích kouzelného světa dětské knihy, připravit vlastní krátkou knížku, opatřit ji ilustracemi a svázanou odnést domů.

„Výstava je určena všem, kteří jsou ochotni vstoupit za desky knižní obálky a nechat ve své hlavě rozehrát představení, které je zde připraveno. Nejedná se jen o příběhy, ale o svébytný svět na listech papíru, jemuž všichni, kdo se na vzniku knih pro děti podílejí, věnují důkladnou pozornost,“ uzavírají autoři Juraj Horváth a Pavla Pauknerová.

DOPROVODNÝ PROGRAM bude aktualizován dle uvolnění vládního nařízení. V plánu jsou komentované prohlídky, vzdělávací projekce, tvůrčí dílny pro rodiče s dětmi i pro studenty. Připravené jsou také edukační programy pro školní skupiny.

Kontakt pro média:

Mgr. Gabriela Darebná, Public Relations, tisková mluvčí, M: 770 128 262, darebna@zpc-galerie.cz

Západočeská galerie v Plzni, příspěvková organizace

Pražská 13, 301 00 Plzeň

Web: www.zpc-galerie.cz

Facebook: [zapadoceska.galerie](https://www.facebook.com/zapadoceska.galerie)

Twitter: [zpcgalerie](https://twitter.com/zpcgalerie)

Instagram: [zapadoceska.galerie](https://www.instagram.com/zapadoceska.galerie)